

У разговору за Глас Америке, стручњак за Балкан и сарадник фирме TSM Global Consultants, Обрад Кесић, разматра шта се може очекивати од предстојећих преговора Београд-Приштина. Кесић је прво одговорио на питање каква би требало да буде платформа Србије.

Кесић: "Најважније питање је када ће преговори да почну због ситуације у Приштини, па нико не може прецизно да најави почетак званичних преговора, у смислу да обе стране признају да имају контакте и да разговарају.

После тога, мислим да ће да буде већи проблем легитимност представника власти из Приштине, не због тога што неће бити јасно ко ће да победи на изборима, већ због тога што ће опозиција у Приштини да користи преговоре са Београдом као аргумент против власти, јер се очекује да се ништа неће нагло променити, тако да ће Тачи имати велике проблеме да консолидује сопствену позицију уђе у преговоре са Београдом искрено, што значи да буде спреман да направи неки компромис, неки уступак Србији.

Што се тиче платформе Србије, то је комплексно питање, пошто никома није јасно која је политика Београда и који су циљеви. Треба прво да се дефинишу циљеви. Да ли је циљ да се одбрани територијални интегритет и суверенитет земље, и ако је то циљ, онда треба Србија да улази у преговоре са једним дневним редом, а ако је циљ да се иде, као што многи сумњају, у неку врсту поделе, онда ће бити потребан потпуно другачији приступ, поготово после почетне фазе разговора о техничким питањима.

Што се мене тиче, мислим да су главни адути које Србија има чињеница да политичка ситуација Београда у односу према међународној заједници зависи потпуно од Београда. Значи, позиција Косова као независне државе једино може да ојача са неким договором са Београдом и може да се консолидује у смислу уласка у међународне институције само преко договора са Београдом.

Други адут јесте економски адут, да је Приштини потребан много више договор са Београдом, него Београду. Без договора, Приштина има велике проблеме. На пример, овај аутопут који се изградио из Драча до Приштине је можда највећи губитак у економском смислу ако он не може да се споји са аутопутем Београд-Солун. Једноставно, Београд има јаку позицију што се тиче преговора, али то треба да се искористи у сврху неке државне политике, која још треба да се дефинише."

Глас Америке: Шта мислите о контроверзном питању северног дела Косова и позиву Београда Србима на Косову да не учествују на децембарским изборима?

Кесић: "Што се тиче изласка Срба на изборе на Косову, једноставно без договора са властима у Београду, мислим да је то губитничка политика за Србе који изађу на изборе. Имаћемо исту ситуацију коју имамо сада, где тим људима који буду учествовали на изборима се оспорава легитимитет, као представницима српске заједнице, и онда у суштини Срби на Косову немају могућности да директно утићу на будуће преговоре, а мислим да би они највише требало да утичу на политику Приштине и на политику Београда.

Ја сам и раније јавно рекао да би Срби на Косову требало да изађу на изборе из више разлога. Прво због тога што мислим да је много лакше и паметније политички да из позиција где делују у институцијама, они могу да се повуку, ако дође до неког угрожавања њихових права. Друго, мислим да није фер да Срби на Косову снесу главни ризик и да плате главну цену око једне политике везане за борбу за Космет, која није добро дефинисана и где Београд сам, и званична политика Србије иду према прихватању независности Косова.

Није фер да косовски Срби морају да доказују да су они патриоте, а да сви остали, поготово оно који имају власт у Србији могу да мењају своје ставове кад им год падне на памет. Због та два разлога мислио сам да је паметније да Срби изађу на изборе, јер би то ојачало не само позицију Срба на Космету, него и позицију Србије на будућим преговорима. Али, ако власти не дају сагласност за то онда нема смисла излазак Срба на изборе, али постоје донета одлука у Београду да Срби не изађу на изборе, треба да се поштује та одлука.

Што се тиче северног дела Косова, то је најосетљивије питање, не само у односу између Београда и Приштине, већ и у односу Београда са међународном заједницом. Тај проблем се све више и више дефинише као проблем стабилности, владавине закона Косову. Мислим да је то изговор за једну врсту политике која би ишла на асимилацију Срба на северу Косова, а проблем је у томе што тај део није под контролом Приштине у политичком контексту.

У међувремену, за све остале проблеме, економске, политичке и корупцију, налази се изговор, што се тиче албанских власти, да је најгора ситуација на северу. Мислим да је то провидно, као политички став, посебно у погледу међународне заједнице, која је лицемерна када посматра ситуацију на северу Косова у поређењу са осталим делом Космета.

Мислим да је политика Београда и у том погледу доста контрадикторна. С једне стране, у задње две године, Београд је покушавао да на разне начине доведе локалне власти на северу у склад са политиком да треба да буде већа сарадња са институцијама из Приштине. Кад је то делимично успело, онда долази до заокрета државе Србије, да је то званична политика Србије да треба да се иде на преговоре и сарадњу, а онда одједном, када се избори најаве, Београд поново мења своју политику. То је доста збуњујуће и доста је штетно што се тиче Срба који и даље живе на Космету."

(VOA)